

ÉLETÜNK

XXXIV. évf. 4. szám (34. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2002. április

Húsvét, az öröm győzelme

Prohászka Ottokár gondolatai az „Elmélkedések az evangéliumról” című könyvéből*

Csak 37 óráig van Jézus a sirban; a három nap és három éj ugyancsak összeszorult. Jézus földi élete s a végtelen örökkévalóság közt ez a sötét mezsgye vonul; azt is, hogy keskenyítelte. Si-et, korán reggel támad föl. Ő a mi hajnalunk, az örök élet hajnala. Ő a mi ünnepünk; ezt a föltámadást hirdeti minden vasárnapunk! Siess jó nap, ragyogj ránk; hasadj ránk főléses vasárnap. Ő főléses, szép, dicsőséges Jézus, létünk eszménye és példája; szemeiből villan ki a megdicsőült élet sugara; te érezted át először az örök dicsőséget; erőd, szépséged benned vált az örök ifjúság örömévé. Üdvözlégy te újjászülető! A megdicsőült élet után epedünk. Lelkünk valamilyen átszellemisítő testét és akkor átéljük a te húsvétodat. Azért akarjuk már most a lélek győzelmét kívívni testünk fölött, fegyelmezni akarjuk magunkat; a lélek uralmát akarjuk biztosítani a halandó testben a szép, erős, halhatatlanságért!

A föltámadt Jézus ujjongó öröme volt az Ő húsvéti imája. Ily tiszta dicsőséges öröm nem lakik a földön; örömeink fájdalomakkal vegyesek; de az nem baj, sőt előny; mert az öröm gyakran felületessé tesz, míg ellenben a fájdalom kimélyíti a lélek érzelmeit. Hát mélyítse, szolgáljon a fájdalom arra, hogy észre térítsen, megjavítson, fölrázzon s végre is, hogy mindezek által jobban, mélyebben tudjunk örvendezni.

A valósággal föltámadt Krisztus a mi pálmánk. Ezt a pálmát nyújtja minden hívőnek, s aki kézbe veszi s erősen tartja, megosztja vele győzelmét: föltámad majd ő is. Ez a hit az örök élet vágyával föllázította az emberiséget, mint hogyha a Krisztus kegyelme, e pálma leveleiből hulló harmattüzes eső alakjában hullt volna a lelkekre s vértanúkat avatott volna. Minden vértanú a hitért halt meg; minden halál ezt kiáltja, e vakmerő szó: „Föltámadunk!” E hit Krisztus sirjából való s nem régi mítoszokból. A főnix-madár már régen jelezte a halhatatlanságot s abból vértanúi hit nem lett; a tavasz már régóta csattogtatta az életvágyat lehelő, szerelemittas éneket s abból halhatatlan remény nem kelt; költők, énekek, eszmék dacára az emberiség föl nem ébredt; héroszok, mítoszok dacára a kultúrák egymásután letörték.

Az eszme nem elég. A gondolkozó az eszme mögött valóságot keres, mert mire való az eszme, a kép, ha nem a valónak képe? Mire való, ha nem egybő, mint érthetetlen törekvések hímes virága? Mire való a halhatatlanság eszméje, ha azt a sír sötétsége nyeli el? Minek az örök élet vágya, ha koszorúi koporsókon hervadnak s menyasszonyi fátylai szemfödökké lesznek? Mit csináltak eszméikkel a halál, a mulandóság csendes, kérlelhetetlen hatalmával szemben? Szemfényvesztők vagytok, kik absztrakciókkal dolgoztok. Az ábrándos elvonás helyett nekünk va-

lóság kell; nekünk az kell, hogy „föltámadt”, szószert s nem képletesen, betűszerit s nem szimbólum szerint.

Csak az egyéni, örök élet a valóságos halhatatlanság. Ezt mutatta be a föltámadt Krisztus. A test szerint való föltámadás mozgatta meg a világot, az hozott tavaszt. Csak egy újjászületés van: az a tavasz, melyben Krisztus pálmája leng!

Öröm kell a szívekbe, melyekben a Szentlélek lakik! Öröm kell a keresztet viselő lelkékbe, a bánatos és sebzett lelkékbe, öröm a küszködő s harcot vívó lelkékbe. Ahol Isten van, ott öröm is legyen. És pedig azért, legyen, mert az öröm erő s a lehanggoltság gyöngeség. Örömi annyi, mint az élet erejét érezni, - szomorkodni annyi, mint gyöngölni. Azért az öröm sokszor gyógyít, a bánat pedig betegé tesz; az életkedvvel s örömmel jár karöltve, a halál bánattal és gyászal. Minden, ami jó nekünk, ami nővel és gazdagít, egyszersmind örvendeztet; minden, ami üresít és szegényít, az szomorít! Nincs öröm, ha nincs örömm.

Azért is kell öröm, mert ez képesít az emberekkel való legjobb bánásmódra. Ha lehangoltak vagyunk, nehezen viseljük el embertársainkat s letűnik arcunkról az a jó lélek, mely beleegyenik érzelmeinkbe, szavainkba és hangunkba. Ha jókedvűek vagyunk, nem vesszük fel a nehézségeket; de jaj nekünk s másoknak, ha rosszkezd bánt. Kiálthatatlan akkor nekünk a világ s mindenki ellenességet látunk. Jókedv jó orvosság. A jókedvnek semmi sem jön rosszra. Semmi sem lapi meg, s hozzá ki sodrából. Nem zsémbes, az embereket jó oldalukról nézi; mindenkiről kész jót gondolni, nem akad föl, előre nem látott kis nehézségeket jól fogad. Lelke nem a bűbánat völgye, melybe beleavasodott a panasza; ahol ecetfű és keserű lapu, varjútóvis és bogács díszelnek, a levegő is savanyú...

Méltán mondjuk tehát, hogy az öröm élet, növekedés, fölbuzdulás, lelki megerősödés; hogy az öröm napsugár, mely éltet, éleszt, fejleszt s belőle gömbölyödik a fa törzse, érik a gyümölcs, mialatt télen összehúzza rostjait, teng, de nem él! Vessünk tehát ügyet rá, hogy örvendjünk! Gaudete in Domino semper!

Ti, akik Krisztust keresitek, ne féljete, sőt vigadjatok s örömet üljete... a sirban is, mert végtelenül nagy a ti Uratok. Ő a föltámadás s az élet. Mint karácsonykor a pásztoroknak a megtestesülés anyala hirdette a „nagy örömet”; úgy húsvétkor a föltámadás anyala hirdette a győzelem evangéliumát, azt hogy „Föltámadt”.

A hivatalosan, ünnepélyesen, nyilvánosan, milliő ember értesülésével, három törvényszék beleegyezésével lepecsételt s írkötvet harmadnapra elhengerítette az Úr keze s Jeruzsálemnek fülébe dörög az üres sír s a legújabb evangélium: „Nincs itt, föltámadt!” Ez Krisztus legnyilvánosabb csodája. Ez egyszersmind a kereszténység legünnepélyesebb proklamációja, ezen csodában lett a kereszténységből a legnyilvánosabb tény.

Ez a legnagyobb csoda, mert legistebb, legkevésbé emberi, hisz benne megszűnt, elveszett az ember!

Krisztus győzelme megrendítő! Győzött a hitelenség. Diadala az a fényes világosság, mely a kételyt eloszlatja, az a rendületlen megnyugvás, mely a föltörtlódott hullmokat elsimitja, az a biztonság, mellyel összes aggodalmainkra azt feleljük a százados: Ő az Isten fia.

Jézus köszöntése: Békesség nektek! Ne féljete, hisz szerettek; ne féljete, bámi történiék is. Ne kérdezősködjete sokat: mi lesz, hogy lesz? Hanem szerezétek meg magatoknak a békét s akkor jó lesz minden. Békét kívánok nektek, hogy higgyetek és reméljete erősen s ne hagyjátok magatokat szétszedni keserűny, zsémbes, sötét, hideg gondolatok és érzések által. Legyen igazi húsvétotok: élvezzétek át, hogy tietek a föltámadás, az erő, tietek kegyelmem és szeretetem. Örüljete!

+++

*75 évvel ezelőtt, 1927. április 2-án a budapesti Egyetemi Templom színpadán, prédikálás közben érte a halálát okozó agyvérzés. Emlékének áldozva közöljük a vezércikkét.

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra
1.

Imádkozunk, hogy a család fontossága elismert legyen a világ mai gyors és sokféle változásai között; alapvető hivatásának megfelelően az élet bölcsőjeként, a hit és az értékek iskolájaként értékeljék.

A család fontosságát azért kezdték ki „modern” gondolkodók (?), mert jól betöltötte feladatát, mondhatnánk hivatalt az emberiség életében. Az említett „modern” gondolkodókhoz számíthatnak az újságírók és publicisták, de az emancipáció egyes kemény harcosai is, akik a nőknek a család ellátása mellett biztosítani akarták a munkavállalás és -végzés lehetőségét.

E változás a család régi archetipusi felosztását értékelte át (a férfi a kenyérkereső és a közelet, politika értője, a nő, a család, a gyermekek gondozója, nevelője, az „othonülő kedves asszonyka” aki viseli a családtagok gondjait, de „a világ dolgaihoz” nem ért).

Nem lett volna semmi baj, ha az új szemlélet a régi értékeket megtartja, s ezen értékek kiegészítésére irányul. A „kiszélesítés” megtartotta volna a család meglehetősen biztosító nő elidegeníthetetlen jogát a család összetartására - több más érték mellett. Feledésbe ment ugyanis az a tény, hogy az ősi beosztás nem a férfiak önkényes hatalomra törekvésének az eredménye, hanem a férfi és nő alkatának, képességeinek felismeréséből, azaz természetes adottságokból fejlődött ki az évszázadok folyamán. Az önkényes felosztás csak az új eszmék sokat ígérő előnyeit tartotta szem előtt, az addig valószínű értékek figyelembe nem vételével. Többi következmény lett a vállalt gyermekáldás radikális csökkentése és csökkenése („kocsi vagy kicsi”). Sok esetben a gyermekáldásból teher lett. A pszichológusok által tudományosan kidolgozott és meghatározott gyermekszám - három vagy több gyermek képes a szükséges szociális és kommunikációs nevelést egymásnak megadni, ami az élethez szükséges. Kettő csupán minimálisan, az egyes gyermek pedig sehogyan sem. Csak ezen kérdések tisztázása után lehet beszélni a család emberfeletti hivatásáról. A család a hitnek és az emberi-emberfeletti értékek iskolája, amelyben növekednek az élettapasztalatok és az a képesség, hogy az értékeket képesek legyenek tovább adni.

Mindégy hogy a „modern” életvitel - hívják azt globalizációnak, női egyenjóságúnak vagy másnak - mily módon megváltoztatja az életet, a család a család értékeit, a család és az emberi-emberfeletti értékek iskolája, amelyben növekednek az élettapasztalatok és az a képesség, hogy az értékeket képesek legyenek tovább adni.

2.

Az egyházi közösségek, korunk vértanúinak hősi tanúságtételéből erőt merítve szüntelenül megújuló bátorsággal hirdessék Jézus Krisztust, az ember megváltóját.

Krisztust hirdetni ma nem szokás, „nem divat”. Pedig van elég esélyes vértanú ma is, akinek életáldozatából erőt meríthetünk. Bántatlanságunkból bátrakká üjlhatunk, mint maguk az apostolok pünkösdi ünnepén. Nem igaz, hogy ma nem keresnek az emberek megváltó-üdvözítőt, különben nem növekednének a szekták oly észbontóan.

Hitvallásunk és bátorságunk erőitlen velük szemben. Ha tudatosan növekedik bennünk a halálmegvető életáldozatok tisztelése, erősödni fog hitvalló bátorságunk is. Imádkozunk ezért!

Fejős Ottó

MINDEN OLVASÓNKNAK
KEGYELEMMESEL TELJES
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK

FRANK MIKLÓS:

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A gyónásról - egy kicsit bővebben (II)

„Tükröm, tükröm, ki a legszebb a világon?” - Szívesen pillant a tükörbe, akit a látvány felderít, de akit lehangol, az kerül. Értethető, hogy bibircsók sereg-szemléje senkit sem ösztönöz önelégült lelkesedésre. Így vagyunk akkor is, ha lelki bibircsókjainkkal szembesülünk. Ha mások vetik őket a szemünkre, vadul védekezünk, sőt támadásba megyünk át (lásd: házassági perpatvarok), ha pedig magunk kerülünk velük szembe, igyekszünk őket nem tudomásul venni, vagy előráncigalunk valamilyen mondvasinálást, ürügyet, kifogást, amivel igazoljuk magunkat, csak ne kelljen elismerni, hogy hibáztunk. Ratzinger bíboros ezt a mai ember „ártatlansági mániájá”-nak nevezi. Avval persze, hogy botlásainkat, vétkeinket a szőnyeg alá seperjük, semmit sem oldottunk meg. Ellenkezőleg: megakadályozzuk, hogy kiláboljunk belőlük.

A gyónás, pontosabban a bűnbánat szentsége, ezért oly csodálatos ajándék: megadja a lehetőséget, hogy teljes őszinteséggel, minden kertetés nélkül szembenézzünk gyalogságainkkal, bűneinkkel, lezárjunk egy fejezetet az életünkben és a bűnát, illetve feloldozás által elnyerjük Isten irgalmát, bűneink bocsánatát. Egy új kezdet horizontja tárul fel előttünk.

Múlt számunkban ezek kapcsán a bűnről és a bűnbocsánatról gondolkodtunk el. Ma a lelkiismeret kérdését vesszük szemügyre.

A lelkiismeretről

a. Mi a lelkiismeret? A II. Vatikáni Zsinat így fogalmazza meg a lelkiismeret lényegét:

„Az ember a tudata mélyén. olyan törvénnyel találkozik, amelyet nem ő szabott meg önmagának; amelynek engedelmeskedni tartozik. E törvény szava mindig: arra szólítja, hogy szeresse és cselekedje a jót és kerülje a rosszat, és a kellő pillanatan felhangzik a szív mélyén... Ez oly törvény, amelyet Isten írt az ember szívébe ... A lelkiismeret az egyén legrajtatott magva, és szentély, ahol egyedül van Istennel, akinek a szava felhangzik a lélek mélyén” (Gaudium et spes, 16. - Lelkipásztori konstitúció az Egyház és a mai világ viszonyáról).

Ha ezt a szöveget elemezzük, a következő megállapításokat fedezzük fel benne:

1. A lelkiismeret belső törvény, mely minden emberben - tőle függetlenül - létezik.
2. A lelkiismeret tárgya a jó és a rossz megítélése és az ebből folyó magatartás keresztülvitele: a jó szerete és cselekvése és a rossz elkerülése.
3. A lelkiismeret Isten szava az emberben, amelynek engedelmeskedni tartozik.

Mint a neve is mutatja, a lelki-*ismeret* (a latinban: *con-scientia*, a németben: *Ge-wissen*) értelmi képesség gyakorlati hatáskörrel. A cselekvés előtt megfontol, mérlegel, bírál, hogy amit tenni szándékozik, jó-e, vagy rossz; ennek megfelelően vagy ösztönöz annak megtételére, vagy visszatart tőle. Ezt nevezik *megelőző lelkiismeretnek*. A cselekvés után kiértékel: vagy helyesli, jóváhagyja a tettet, vagy elítéli (lelkiismeret-furdalás). Ez az *utólagos lelkiismeret*.

Feladatok csak az előzetes lelkiismeret alapján végbevitt tettekért vagyunk. Az utólagos lelkiismeret a történeken nem változtat, de önkritikus módon segít azok megítélésében, a következmények jóvátételére, és a jövőben a hibák elkerülésére indít.

b. Tévedhet-e a lelkiismeret?

Gyakran esik szó mostanában a lelkiismereti szabadságról, amely alapvető

emberi jog. Tapasztalati tény azonban, hogy akik lelkiismeretükre hivatkoznak, számos esetben egymással homlokegyenest ellenkezőt tesznek (pl. az El-Qaida terroristák és az őket üldöző hatalmak, az abortusz pártolói és ellenzői stb.). A lelkiismeret tehát lehet téves. A tévedés oka, hogy az alapvető erkölcsi törvény - a jót tenni, a rosszat kerülni - gyakorlati értelmezésébe, alkalmazásába hibák csúszhatnak, akár mert lényeges erkölcsi elvek ismerete hiányos, akár pedig a nevelés, a környezet, bizonyos ideológiái vagy vallási áramlatok hatására.

Kétségtelen alapelv: amíg valakinek biztos a lelkiismerete, követnie kell annak szavát. Ha azonban a legkisebb kételem merül fel, mindent el kell követni a kételem eloszlatására, a tévedés kiküszöbölésére. Tehát informálódni kell, utánalvasni, érdeklődni szakembereknél, mert ugyancsak alapelv: kétes lelkiismerettel sohasem szabad cselekedni. „Néhány szabályt minden esetben alkalmazni kell” - írja a Katolikus Egyház Katekizmusa (179. sz.):

- Soha nem szabad rosszat tenni azért, mert abból jó származik.

- Az arany szabály: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük” (Mt 7, 12)

- A szeretet mindig a felebarát és lelkiismerete tiszteltben tartásával jár együtt: „Ha testvéred ellen vétkezel, mert megsérted aggályos lelkiismeretét, Krisztus ellen vétkezel” (1 Kor 8, 12). „Jobb, ha ... nem teszel olyat, ami miatt testvéred meggúnyoz, megbotráncol vagy meginog” (Róm 14, 21)

Megeshetik persze, hogy valakinek a lelkiismerete úgy téves, hogy fogalma sincs erről a tévedésről, sőt téves meggyőződése olyan erős, hogy senki és semmi nem tudja az ellenkezőjéről meggyőzni; ezt nevezik „meggyőzhetetlenül téves” lelkiismeretnek. Erre vonatkozólag érvényes az alapelv: „A lelkiismeret szavának engedelmeskedni kell minden esetben, még akkor is, ha meggyőzhetetlenül téves”.

Természetes, hogy a lelkiismereti tudatlanság vagy meggyőzhetetlen tévedés csökkent a személyes felelősséget, de nem szünteti meg a veszélyeket, amelyek ebből másokra, netán egész társadalomra származhatnak. Hogy ezeket hogyan lehet elhárítani, külön kérdés, amelyre itt nem térhetünk ki. Annyi bizonyos, hogy semmiesetre sem mások lelkiismeretének megerősökölése által. Persze az sem engedhető meg, hogy egyesek, lelkiismeretükre hivatkozva, másoknak kárt okozzanak. Minden cselekvésnek ott a határa, ahol az mások jogait sérti.

c. A lelkiismeret képzése.

A lelkiismeretet, mint minden más emberi képességünket, ápolnunk, fejlesztenünk kell. A lelkiismerettel való törődés, a ráfigyelés érzékenyebb teszi azt, a felületesség, a nemtörődőmség viszont eldurvítja: következménye a laza lelkiismeret, mely nem szólal meg idejében.

Az érzékeny lelkiismeret olyan mint a gyógyszerész mérleg, mely a miligrammokat is kimutatja, a laza pedig, mint a teherautó mérleg, mely csak a mászalkülönbséget jelzi.

Az érzékeny lelkiismeret nem tévesztendő össze az aggályossággal, amely beteges lelki zavarok következménye. A helyes lelkiismeretet a józan ész, belső őszinteség és a szeretet irányítja.

Hogyan képezhető a lelkiismeret? Mindenekelőtt a rendszeres lelkiismeret

DR. MEHRLE TAMÁS OP

A KATOLIKUS EGYHÁZ EGYETEMESEN ÜDVÖZÍTŐ VOLTÁRÓL

Az Egyház és a különböző vallások az üdvösséggel való viszonylatukban

6. fejezet

Az 4. fejezetben mondtakból megismerhettük, hogy a katolikus Egyház hogyan ítéli meg a keresztény felekezeteiket az Egyházhöz való viszonylatukban. A jelen fejezet egyetemesbb szempontból vizsgálja az Egyházat. Arra a kérdésre válaszol, hogy hogyan viszonyul az Egyház az egész emberiséghez, nevezetesen a nem keresztény vallásokhoz.

A Szentírásból nyilvánvaló, hogy Krisztus az Egyházban, mely az ő teste, jelen van mint az üdvösség közvetítője, úgy is mondhatjuk, hogy az Egyház az üdvösséghez vezető út. Az üdvösség feltétele a hit megvallása és a keresztség felvétele, azaz a keresztség mintegy az ajtó, melyen az emberek az Egyházba lépnek. Aki megkeresztelkedik, a földi Egyház testéhez tartozik ugyan, de az Egyház lelkehez csak akkor tartozik, ha kegyelem állapotában van. Kegyelem nélkül nem léphet be a mennyi Egyházba sem. Tehát helytelen azt gondolni, hogy a katolikusok eleve, bárhol élnek is, Isten mennyi Országába is jutnak, kell, hogy hitük szerint éljenek és a szeretet és kegyelem állapotában fejezzék be földi életüket (II. Vatikáni Zsinat, *Lumen gentium*, 1-3).

Zsinat joggal nevezi az Egyházat az üdvösség egyetemes szentségének, amit úgy szoktunk kifejezni: *extra Ecclesiam nulla salus*, az Egyházon kívül nincsen üdvösség. Ne gondoljuk azonban, hogy mindazok, akik nem keresztények, szükségképpen a kárhozat gyermekei. Akik ezt a szörnyűséget feltételezik, azok kimutatják, hogy nem vették maguknak azt a fáradságot, hogy a katolikus Egyháznak az önmagáról alkotott felfogását megismerjék. Krisztus minden ember bűneiért halt meg, de akik saját hibájukon kívül nem ismerhették meg az evangéliumot és az Egyházat, azok az Úr Jézus érdemeire és halálára való tekintettel mégis részesülhetnek kegyelmében, aminek következtében, ha nem is lesznek azonnal Krisztus látható Egyházának a tagjai, Krisztussal titokzatos módon kapcsolatra kerülnek, aki őket, egyedül Isten által ismert úton és módon, elvezetheti a hitre (II. Vatikáni Zsinat, *Határozat az Egyház missziós tevékenységéről*, 7).

Ha titok is számunkra a mód, ahogy Isten a más vallásúakat Krisztussal kap-

retvizsgálattal. Ha naponta végiggondolom mit tettem, mit gondoltam, mit mondtam, hogyan viselkedtem, hogyan reagáltam, mit mulasztottam, hol hibáztam, ha mérlegre teszem, ami helyes és ami helytelen volt, lelkiismeretem finomulni fog. Sokat segít a gyakori gyónás is, amely szintén egyfajta számadás s egyben találkozás Isten megbocsátó szeretetével és új kezdet, kinyílás a jövő felé. A tudatos lelki élet, az imádság, lelki gyakorlaton való részvétel nagyban hozzájárul a lelkiismeret fejlődéséhez. Fontos, hogy a lelkiismeret nevelése már gyermekkorban megkezdődjék, mert az feladat marad az egész emberi élet során.

+++

Húsvét Krisztus feltámadásának ünnepe. A Feltámadott első ajándéka volt a bűnbocsánat hatalmának átadása apostolainak: „Akinnek megbocsátjátok bűneit, meg vannak bocsátva...” Így kapunk részt mi is az Ő feltámadásában. Alleluja!

(Folytatás a következő számban)

csolatba hozza, a „Dominus Iesus” mégis rámutat arra, hogy ezt hogyan kell érteni. A különböző vallások hagyományai, kultúrái tartalmaznak olyan elemeket is, melyek Istentől erednek, egyes imáik, rítusaik az emberek szellemét előkészíthetik az evangéliumi igazság befogadására. Nem okoznak a kegyelmet, - mint hitünk szerint a szentségek, - de amennyiben az ember nem áll ellen a Lélek ösztönzésének, arra vezethetnek, hogy Isten megadja neki a hit kegyelmét. Ezért van az, hogy az Egyház őszinte tisztelettel ítéli meg más vallások hagyományos elemeit, de kerüli a vallások indifferentizmust, mely abban áll, hogy a különböző vallásokat a keresztény hittel egyenértékűnek tartjuk, úgyhogy végtermékben úgyis mindegy, hogy melyiket választjuk, mindegyikük annyit ér, mint a másik.

A pápai dokumentum még valamire felhívja figyelmünket. Az a tudat, hogy Isten minden ember üdvösségét kívánja, nem jogosítja fel a híveket, hogy missziós küldetésüket komolyan ne vegyék és az Egyházhöz való megtérés szükségességét ne hirdessék. Isten ugyan minden ember üdvösségét kívánja, de azt is kívánja, hogy ez a hívők missziós tevékenysége által történjék. Erre utal Szent Pál Timóteuszhoz írt első levelében. Isten - olvassuk - „azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére. Hiszen egy az Isten, egy a közvetítő út Isten és ember közt: az ember Krisztus Jézus... Ezért kaptam a küldetést, hogy hírnök és apostol legyek... a pogányok tanítása, hitben és igazságban”. A híveknek kell tehát a nem keresztény embernek, aki burkoltan már az igazságot keresi, életük példájával, baráti kapcsolat és megvitátás keretében segítségére lenniük, hogy a kínálkozó kegyelmet vissza ne utasítsa, hanem Isten segítő irgalmában bízva elfogadja. „Aki engedelmeskednek az igazság Lelke indításának, már az üdvösség útján vannak, az Egyháznak azonban, aki rábízott ez az igazság, elébe kell mennie az ember vágyának és vinni neki az igazságot” (A Római Egyház Katekizmusa, 851).

(Folytatás a következő számban)

HÚSVÉTI HIMNUSZ

Már ég a hajnal bíbora
felzúg az egek himnusa,
Üjjongva zeng a föld dala,
tívtől az alvólajaja.

Mert ő, a hatalmas király;
halál gögjté megtörte már,
a poklokban lábbal tapos,
kiment a láncok rabjait.

Akit strájába rejt a kő
s vizgázott zordon őriző,
s sziklásból fényesen,
győztes pompával lép elő.

Elnémultak a sőhajók,
pokolból feltörő jajok,
angyal kiált, - fényben ragyog -
így szól: az Úr feltámadott.

Szívünket Jézus töltse be
a húsvét boldog öröme,
kiket kegyelmed újraszült,
győzelmeidben részesítsd.

Jézus dicsőség teneked:
halált legyőzve tündökölsz,
s Atyádnak és a Léleknek
a meg nem szűnő időközön át.

Ismeretlen költő a 9. szádból.
Fordította:

Sík Sándor (1889-1963)

ŐRSÉGVÁLTÁS ÉS ÚJ SZEMLÉLET

a németországi magyar lelkipásztori szolgálatban

P. Vértessaljai László jezsuita, a Vatikáni Rádió magyar adásainak szerkesztője Cserháti Ferenc atyával, a németországi magyarok közelmúltban kinevezett főlelkészével, az európai főlelkészek koordinátorával készített interjújának második, befejező része:

A külföldi magyarok főlelkészei, lelkészei, Miklósházy Attila püspök vezetésével, milyen módon tudnak egységes, összehangolt, egymást segítő, hatékony lelkipásztori munkát végezni?

Nekünk, magyar lelkészeknek egész Európában az a feladatunk, hogy ott, ahol magyarok tartózkodnak, igyekezzünk ellátni a magyar lelkipásztori szolgálatot. Jelenleg, ebben a pillanatban, 42 magyar lelkész dolgozik a nyugat-európai magyar lelkipásztori munkában: (Németországban 19: főállásban 12, nyugdíjas 5, oldalagos kisegítő 2; Angliában egy pap; Ausztriában kettő főállásban és hét nyugdíjas; Belgiumban kettő főállásban; Franciaországban kettő főállásban és egy nyugdíjas, *(aki időközben elhunyt, szerkesztői megjegyzés)*; Hollandiában egy nyugdíjas; Olaszországban három: egy oldalagosan főállásban és kettő kisegítő; Svájcban négyen: kettő főállásban, egy nyugdíjas, egy tanulópap. Egész Nyugat-Európában tehát összesen 42 magyar pap, közülük 22 főállásban, 5 oldalagosan és 15 nyugdíjasként dolgozik. A németországi magyar katolikusok száma a lelkészek vallomásai, feljegyzései és karteik alapján: hatvan-hatvanötezer, Nyugat-Európában: 120-150.000. A vasárnapi magyar szentmiséken résztvevő magyarok száma Németországban: átlagosan 3.500-6.000; Nyugat-Európában: 6.000-12.000). Természetesen megpróbáljuk összefogni, valamiképpen összehangolni ezt a lelkipásztori munkát. Minden nyugat-európai országban, ahol korábban több magyar pap működött, delegátusok, ún. főlelkészek álltak a magyar lelkipásztori szolgálat vezetésére. Nekem, németországi megbízatásom mellett, mint Miklósházy Attila

püspök atya megbízottjának, delegátusának egész Európában még az is a feladatunk, hogy a magyar paptestvérek és főlelkészek között valami módon ápoljam az egyetértést, a konfraternitást, a papi testvériséget ... és Európa-távi közös ügyeinket, gondjainkat ún. konferenciákban beszéljük meg. Egyébként minden főlelkésznek megbízatása országában feladata, hogy saját területén belül végezze azt a feladatot, amelyre most Németországban magam is megbízatást kaptam az *Instructio de pastoralis migratorum cura* rendelkezései alapján. Az említett összehangolás és összetartozás érdekében, Miklósházy Attila püspök atya védnöksége alatt, az éves, ún. Európai Magyar Papi Konferenciánkon főlelkészi konferenciát is tartunk, ami azt jelenti, hogy főlelkészi megbeszélést, és ezen - mondjuk - a nagyobb ügyekben, nagyobb horderejű kérdésekben igyekezzünk irányelveket és döntéseket hozni a magunk számára. Egyébként az említett Instructio értelmében, ezek a döntések, amelyeket mi a magyar papi, illetve főlelkészi konferenciákon hozunk, mindig csak a helyi püspöknek, illetve a helyi püspöki konferencia illetékes hivatalának jóváhagyásával léphetnek életbe.

Mi a következő program a magyar lelkészek számára?

Január elsején már meghirdettem legközelebbi közös találkozóinkat: április 29-től május 2-ig Würzburgban tartjuk idei Európai Magyar Papi Konferenciánkat, amelyre egy igen neves magyar teológust, Nemeshegyi Péter S. J. teológiaprofesszor urat hívtam meg előadónak, hogy a *Dominus Jesus* néhány, főleg kultúrákkal kapcsolatos, vitatott kérdéseiben, amelyeket az újságok nyugaton különösen kikezdték, megfelelő eligazítást adjon nekünk, hiszen ő a kultúrákat nagyon jól ismeri, hosszú ideig dolgozott Japánban és egy ideig még a nemzetközi teológus bizottságnak is tagja volt Rómában.

Végül nagyon fontos kérdés még: Milyen a kapcsolat az anyaországgal, Magyarországgal?

Nem csak az 1990-es változások után, hanem már a 80-as években is igyekeztünk, ha nem is hivatalosan, de személyes ismeretség, barátság, kapcsolat révén ápolni az összetartozást az önmagarsággal, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjaival is, nem csak Magyarországon, hanem a környező országokban élő magyar püspökökkel is. Azóta még inkább tartjuk a kapcsolatot az otthoniakkal. Otthoninak, hazainak érezzük magunkat, még akkor is, ha külföldön szolgálunk. A legtöbben valamely hazai magyar egyházmegye papságához tartozunk, legyen az határon innen vagy túl.

Előbb-utóbb a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia is felismeri, hogy nagy szükség van a külföldi magyar lelkipásztori szolgálat biztosítására. Nagy bánatunk, hogy mi papot nem tudunk adni. A külföldi magyar lelkipásztori szolgálat csak úgy marad fenn, ha hazai püspökeink is felelősséget vállalnak a külföldön élő, tanuló, dolgozó magyar katolikusok érdekében. Az elmúlt időben ezen a téren is nagy megértést és sok támogatást kaptunk hazai püspökeinktől: vannak püspökök, akik már több papot is szabadbá tettek erre a szolgálatra, mások kevesebbet. Ugyanakkor vala-

MEHRLE TAMÁS KÖSZÖNTÉSE ZÜRICHBEN Születésének 90. évfordulója alkalmából

Nagybőjt első vasárnapján a zürichi magyar egyházközség és a Vaduzban bejegyzett Mindszenty Alapítvány meghívására, rendkívüli ünnepi találkozóra és szentmisére gyűltek össze a svájci magyarok Zürichben, hogy felköszöntsék a svájci magyarok közületeiben álló főlelkészt, dr. Mehrle Tamás domonkos szerzetes professzort, a Mindszenty Alapítvány kuratóriumának tagját, aki éppen ezekben a napokban töltötte be 90. életévét.

A szentmise elején Vizauer Ferenc, a helyi magyarok plébánosa köszöntötte a Bruder Klaus templomot zsúfolásig megtöltő, Zürich, Genf, Lausanne, Fribourg, Bern, Basel városokból és ezek környékéről érkezett magyar hívek küldöttségét és sokaságát, Mehrle Tamás atyát és a koncelebráló papságot - Szőke János, Szabó Géza, Habsburg Paul, Popa Péter és Cserháti Ferenc atyákat -, az ünnepi közösség prominens vendégeit, Habsburg Rudolf főherceget, Michael von Lichtenstein herceget, Habsburg Mihály főherceget családja tagjaival, köztük a karácsony előtt Rómában pappá szentelt Habsburg Paul újmisést atyát és dr. Habsburg Eduard forgatókönyv író, aki aztán a szentlelkét is olvasta.

Mehrle atya, a szentmise főcelebránsa, prédikációjában felidézte hivatásának és 1956-os menekülésének történetét, édesanyjára emlékezett és visszapillantott több évtizedes főlelkészi működésére Svájcban és az európai kontinensen. Az ünnepség fényét fokozta a zürichi magyarok ökumenikus énekkarának felemelő közreműködése a szentmisén, Bach, Schubert, Mozart, Liszt és Kodály egy-egy kórusművének szép előadásával, Golarits István vezetésével.

Szentmise végén Habsburg Mihály főherceg, a Mindszenty Alapítvány elnöke személyes hangú beszédében méltatta az ünnepelt főlelkész fáradhatatlan munkásságát, kiemelve a jubilánshoz fűződő személyes, családi, lelki kapcsolatait, majd e sorok írója lépett mikrofon elé, köszöntötte és tolmácsolta Miklósházy Attila püspök, a nyugat-európai magyar papok és hívek köszöntését és jókívánságait a 90. születésnapját ünneplő neves teológusnak, lelki vezetőnek, az ÉLETÜNK nagy tudású és fáradhatatlan cikkírójának. Ekkor került sor az ugyancsak koncelebráló és 75. születésnapját ünneplő P. Szőke János posztulátornak, Mindszenty József bíborosunk és hercegprímásunk boldoggá avatási ügye hivatalos intézőjének és az ÉLETÜNK egykori főszerkesztőjének köszöntésére is.

A templomi istentisztelet a kilencedik évtizedében járó főcelebráns és a vele koncelebráló fiatal újmisést áldásával és a hamvazás szertartásával zárult. A

mennyien nagyon jól ismerjük az otthoni lelkipásztori ellátás súlyos helyzetét is. Nagyon sokszor magunk is nagy dilemma előtt állunk: Vajon otthon van nagyobb szükség papra, vagy idekint! Ezt mindenestre és adott esetben nagyon komoly és közös mérlegelés alapján kell eldönteni.

Ferenc atya! Köszönöm a beszélgetést! Új megbízatásodhoz, mint delegátus, sok-sok kegyelmet, lelki bátorságot kívánok Hallgatóink nevében. A híveidtől pedig az Isten, gondolom, bizalmat vár irántad, a munkádhoz, hogy e kettős kapcsolatot: a hívek elvárása, a főlelkész és munkatársainak a szolgálata eleven, hívó magyar közösséget tudjon teremteni, szerte Európában.

Nagyon szépen köszönöm!

születésnapj ünnepség azonban késő délutánba nyúló, bensőséges fogadással folytatódott a Bruder Klaus egyházközségi otthon dísztermében, ahol elősorban dr. Urs Köppel, nemzeti igazgató köszöntötte egykori tanárát, a Svájci Püspöki Konferencia migránsokkal foglalkozó kommissziójának részéről és megbízásából pedig megköszönte Mehrle Tamás mintegy félvszázados tanári és főlelkészi munkásságát Svájcban, Isten áldását kívánva továbbra is szerzetesi és lelkipásztori működésére és egész életére. Ezután a köszöntők hosszú sora, a svájci magyar hívek jóságos szeretete vette körül, figyelmességekkel és emlékekkel halmozta el a patriarkális korba lépő és nagy tekintélynek örvendő Mehrle Tamás atyát. Az ízletes büfé és finom ebéd a zürichi magyar egyházközség tanácstagjainak szorgoskodása révén jött létre és tovább fokozta az együttlét örömeit.

Az ÉLETÜNK szerkesztősége csatlakozik a köszöntők táborához és ez utón fejezi ki jókívánságait lapunk neves írójának: Isten éltesse sokáig, erőben egészségesben, testi, lelki és szellemi frissességben.

Cserháti Ferenc

TESTNEK FÖLTÁMADÁSA

Részlet

Az égbe néha nézel-e?
Az örök-létet érzed-e?
Igaz valót a mennybeli
Sugárból tudsz-e sejtteni?
A földi nem-lét égi rendjét
Megérti elméd? ...
Jaj, hallom én egy tómpa, mély ütemből,
Hogy e világnak minden műve megdől!
És jön, akit a próféta jövendől!
És jön, akit az angyal harsonál!
Üdvöz légy Jézus, nagy Király!
Ezt hallom mindenünnen és tudom,
Hogy tündökölve megjössz, Jézusom!
...
Mint ember mondom akkor:
Látjátok mostan szemetekkel, ím,
Mire jutottunk, édes feleim!
És életünk mit ért?
Megöltük egymást semmiért.
Mondjátok meg nekem, mire való volt
A hatalom és a zsarnoki hóbort,
A bosszú, a bűn, a bolt, az érdek?
Az ámitások, csábítások és sírások,
Mit értek a csaló írárok?
A sisakok, a címerék, a vérték
S a páncélos kocsik mit értek?
Tábornok úr, jelentem,
Hogy minden menthetetlen.
Nincsen menekvés,
A hadi-jelentés
Nem volt szerencsés.
Vagy ön azt hitte, hogy föld omoltán
Föltámad mint lovas-szobor tán?
Nincs e napon futamodni kengyel!
És nem segít se marsall-bot, se rendjel.
...

Ezért könyörgök, édes Jézusom,
Hogy amíg élek, el ne hagyj
S szívedből itt ki ne tagadj!
De sőt, jobboldal megragadj!
S lerázva lelkem sok nehéz györröngyét
Vezess el innen Városodba,
Vezess a végtelen, örök rét
Ösvényein, ahol a vágyat
Legyőzi angyali örök-lét
S a földi hír elomlik
A semmibe peregve!
Vezess Uram ama napon
Győzelmes seregdedbe!
Gyógyíts ki bűneimből, Irgalom,
Ne hagyj elveszni életemben
És el ne fordulj tőlem komoran,
Hanem tekints rám végtelen
Kegyelmedhez képest, Uram!
1949

Horváth Béla (1908-1975)

Megnyitják a vatikáni levéltárakat

II. János Pál pápa váratlanul elrendelte, hogy tegyék nyilvánosság számára hozzáférhetővé a vatikáni levéltárnak Németországgal kapcsolatos anyagát az 1922-től 1939-ig terjedő időszakból. A hivatalos indoklás szerint a Szentszék így akarja cáfolni a holocausttal kapcsolatos vádakát. Miután a XI. Piusz pápa idejéből származó dokumentumokat fel dolgozták, a kutatók elé terjesztik a XII. Piusz (1939-1958) idejéből származó iratokat is. A lépés része XII. Piusz boldoggá avatása előkészítésének. Egyes történések azt vetik XII. Piusz szemére, hogy nem ítélte el nyilvánosan sem a náciizmust, sem pedig a zsidóüldözést. Pápává választása előtt Eugenio Pacelli 1925-től 29-ig Berlinben volt nuncius, majd tíz éven át ő vezette a Szentszék külügyeit. Ebben a tisztségében járt a nagy pompával rendezett budapesti Eucharisztikus Kongresszuson 1938-ban.

Giovanni Miccoli egyháztörténész a római „La Repubblica” című napilapnak nyilatkozva hangsúlyozta, hogy a most hozzáférhetővé váló levéltári anyag aligha tartalmaz szenzációt keltő adatokat, mert a dokumentumok jórészt Németországban már közzétették, legfeljebb a náciizmussal kapcsolatos vatikáni álláspont finomításához járulhat hozzá. Miccoli azonban nem zárta ki, hogy a még titkos dokumentumok új adalékkal szolgálhatnak a XII. Piusz pápáról kialakult képhez.

Vincze András

Gyermekeknek

Éljetek, mint a fény gyermekei

Bizonyára sose hallottál még olyat, hogy egy kis gyertya nem akar égni? Most elmesélem történetét, hogy tanulj belőle.

Óriási nyugtalanság tört ki a lakásban a gyertyák között, mikor a többiek megtudták, hogy az egyik nem akar fényével világítani a házigazda „szülinapján”.

Az egyik idős, régi gyertya felajánlotta társainak, hogy beszélni fog a kis akadékoskodóval. „Nem, én nem akarok égni”, válaszolta nyakasan a kis durcás. „Aki ég közülünk, az rövid időn belül ELÉG, s akkor vége neki. Én ilyennek akarok maradni, mint most vagyok: szépnek, karcsúnak és elegánsnak”. „Ha Te nem égsz, akkor halott vagy, mielőtt még éltél volna”, válaszolta az idős gyertya nyugodtan. „Akkor örökre viasz és kanóc maradsz, és a viasz és a kanóc önmagában semmi. Csak ha hagyod magad meggyújtani, leszel azzá, aminek alkotóját gondolták!”

„Hát akkor köszönöm szépen”, válaszolta a kicsi félfő. „Én nem akarom magam elveszíteni, a legszívesebben az maradok, ami most vagyok. Igaz, kissé unalmas néha így, és olykor a sötétség és hideg engem is zavar, de mindez korántsem fáj annyira, mintha magamat fogyasztva lobognék.” „Tulajdonképpen szavakkal nem is lehet elmondani igazi énünk szépségét, azt meg kell tapasztalni”, válaszolta rejtélyesen az idősebb gyertyatárs. „Csak aki kész önmagát odaadni, tudja megváltoztatni a világot, és azáltal, hogy megváltoztatja a világot, lesz többé, mint önmaga. Nincs jogod a sötétség és hideg miatt panaszkodni, ha nem hagyod, hogy meggyújtsanak!”

Ekkor hirtelen felvillant valami a kis dacos gyertyában. „Úgy éredek, hogy csak

akkor érnék igazán valamit, ha készek vagyunk odaajándékozni magunkat?” „Igen”, válaszolta az idősebb gyertya. „E csodálatos kalandban nem maradsz olyan karcsúnak, elegánsnak és szépnek. Használni fognak és kissé formából is veszítesz. De hatalmasabb leszel, mint minden éji sötétség és a világ összes sötétsége.”

A kis gyertya feladta ellenállását és hagyta, hogy meggyújtsák. Minél inkább lobogott, annál szebb fénytengerré változott és világított, mintha a világ minden sötétségét neki kellene eloszlatni. A viasz és kanóc felemésződött, de fénye világít mind a mai napig az emberek emlékezetében.

Eddig a kis gyertya története. Talán nem olyan nehéz megérteni belőle a tanulságot? Gyakran milyen nehezünkre esik legyőzni önmagunkat vagy segíteni önzetlenül szüleinknek, testvéreinknek, iskolatársainknak. Ha egy segélykérés elhangzik, az első pillanatban talán arra gondolsz, hogy akkor saját feladatodat fogod elhanyagolni. Vagy nem leszel olyan jó a sportban és a játékban. Pedig szüleid értek gondoskodó szeretete, osztálytársad baráti látogatása, esetleg betegség idején, mind-mind az önmagát odaajándékozó gyertya történetére emlékeztet.

Ebből talán már azt is megérted, amit Jézus üzen a Szentírásban minden keresztény embernek: „Aki folyvást azon járadozik, hogy életét megmentsen, elveszíti, aki ellenben elveszíti, az megmenti azt.” Szent Pál kiegészítőleg hozzáfűzi: „Testvéreim, ti akik egykor sötétség voltatok, most világosság vagytok az Űrban. Éljetek hát úgy, mint a fény gyermekei!”

József atya

Fiataloknak

A szélesre tárt kapu

Húsvét 4. vasárnapján olvassuk Szent János evangéliumából: „Én vagyok a kapu. Aki rajtam keresztül megy be, üdvözlő...”. Egy bűnügyi regény címe jut eszembe - „Hét lakat alatt”. Bezárva az események bonyolult, megoldhatatlannak tűnő szövevényébe egy jó, érdekfeszítő krimi fő ereje. A főhős mögött halk kattanással becsapódik egy ajtó, bezárja magát egy sötét, titokzatos szobába. Néhány perc múlva elhatalmasodik rajta a félelem, s már nem a tettes, nem az ügy megoldása érdekli, hanem csak egy dolog jár a fejében: hogyan szabadulhatna ki, merre van a menekülés útja?

Ilyen s ehhez hasonló szorongató érzést, nyomasztó élményt nemcsak a krimik s a háborzongató rémfilmek tartogatnak számunkra... Mert ki szeret egyedül, bezárva lenni? Gyermekeként talán megtörtént velünk valami hasonló... Otthon kellett maradni, amíg a szülők távol vannak. A legérdekesebb játék, a legizgalmasabb könyv is unalmassá vált, csak egy volt a fontos: mikor jönnek már, mikor társul fel az ajtó? A felnőttek panaszkodnak

néha: házasságom, munkahelyem, baráti társaságom olyan, mint a fogda, menekülnek, de nem tudok, mindenhol korlát, mindenhol fal.

„Én vagyok a kapu”, mondja Jézus. Milyen fontos, bátorító kijelentés. Aki hozzá jött, aki tanítványa, követője lett, nem hajtotta rabigába fejét. Ha így lett volna, nagyon hamar elpárolog a lelkesedés és nem marad más csak félelem, csak menekülés.

Szabadság, nyitott, szélesre tárt kapu. Isten gyermekeinek szabadsága. Az Ő társaságában nincs kényszer, bilincs, szorongás. Mindenki szabadon élhet, szabadon választhat... Ő az egyetlen igazi lehetőség: nyitott, szélesre tárt kapu, ami az üdvösségre vezet.

Kapu. Hozzá hasonlóan nyitottnak lenni azoknak, akik úgy érzik, hogy valaminek a rabságában sínylődnék, ma, egy olyan korban, ami annyi kábító rabságot kínál: csodálatos feladat!

Pál atya

Merli Rudolf, Busbesheim

Az apa és fia

Egy apa és fia a kertben sétálgatott. Közben hulló almát szedgettek. Az apa lelkesen beszélt a gyümölcs fogyasztásának hasznos hatásairól az egészségre. A gyerek figyelmesen hallgatta apja bölcs fejtegetéseit. Egyszer csak felkiáltott: „Papi, papi!” De apja mérgelődve leintette: „Hányszor mondtam már neked, hogy ne szakíts

Boldogult geológus koromban - különösen egyetemi tanulmányaim idején - állandó szokásunk volt a „természetjárás”, mégpedig teljesen függetlenül attól, hogy rekkenő nyári hőség volt, vagy téli zimankó.

Istenem, mennyit kóboroltunk a budai hegyekben, a Vértesben, Mátrában, Bükkben - néha olyan ítéletidőben, hogy háromszor körbekerültük, mielőtt megtaláltuk volna az orrunk előtt lévő menedékházat, ahol aztán gőzölgő forralt bor mellett, vidám eszmecsereben, danászásban töltöttük el az estét. Természetesen, csak akkor, ha rözsét gyűjtöttünk, s jól megtöltük a kis vaskályha hasát! Itt, Svájcban is jó ideig tagja voltam az alpinista klubnak - az ő társaságukban mász-

Húsvét diadala a halál fölött

A szomorú nagyszombati gyászba diadalmasan zúgnak bele a feltámadást hirdető húsvéti harangok. Ma mindenütt az egész világon a megváltott emberek arcáról a húsvéti öröm boldogsága sugárzik, ragyogó arcuk hirdeti a húsvéti harangokkal együtt Jézus Krisztus feltámadásának örömteljes boldogságát, Húsvétvasárnap felvirradását.

Az egyház a liturgiában hirdeti az embernek Isten csodatetteit mint a megtapasztalt „Jelent”. A múlt, jelen és jövő egybeolvad az örök jelenben.

Húsvétkor a feltámadt Megváltó a békét hirdeti tanítványainak, akárcsak a szentmisében: „Az Űr békéje legyen veletek.”

Egy TV riportban megkérdezzük egy meghívott kedves nőt, aki miután vázolja napi munkáját és tevékenységét (betegeket ápol): honnan veszi nap-nap után az erőt nehéz feladata véghezvitelében? Egyszerűen és természetesen válaszol: „Hiszek abban, hogy valaki egyszer a halál sötétjéből feltámadt új életre. Ez biztosít engem arra, hogy hinni tudjak a beteg és szenvedő emberek jövőjében.” Ennek az ápoló kedves nővérnek naponta szüksége volt lelki öröme - húsvéti öröme.

Ez a nagy öröm a húsvéti nyitott sírból árad. Mindenkire azonban nem árad ez az optimista és tavaszi Húsvét öröme. Ezt az örömtől a szentségekből merítjük és az áhítatból.

Egyik út az örömhöz az önmegtartóztatás, a bűn elkerülése. Az evangélium a keresztet sürgeti, és az öröm képesíti az embert lemondásra. Az öröm az áldozat forrása.

Így a Húsvét valóban az öröm nagy ünnepe, Húsvét éjjele pedig az egyházi év legboldogabb éjszakája. Ez éjszakán győzte le Krisztus a bűnt és a halált és kitárta az ember előtt a végtelen öröm és boldogság örök hazájának kapuját.

félbe, amikor beszéltek”, majd buzgón folytatta előadását az alma jó hatásáról az egészségre. Végül befejezte mondókáját és fíához fordult: „No, most mondd: mit akartál?” „Semmit, papi. Csak azt láttam, hogy egy kukac van az almában, de már megetted.”

Müncheni ÉRTESÍTŐ

KIRÁNDULUNK

tam meg 69-ben a közép-afrikai Kili-mandzsáró majd 5000 méteres csúcsát -, de aztán kiléptem belőle. Miért? Mert nem elég hegyre kapaszkodni, aggályosan számolni a megtett kilométereket, az elért magasságokat és részletekbe menő vitákat rendezni egyes csúcsok meghódításának technikai fortélyairól! Számomra a természetjárás lelki kielégülést, szemléletet jelent. Utálom a rohanást

Szeretek leülni egy tavaszi kankalincsozor, egy alpesi rözszerje mellé, elcsevegni vele. Szívesen heverek a friss reggeli fűben, s hosszan elnézem a szeszélyesen új és új alakokat öltő fellegetek, halgatam a rigók fűtjét -, nem is beszélve fotográfusi szenvedélyemről, amely néha olyan helyeken is „izgalmas témára” bukkán, ahol más nem lát semmit.

Helvéciában az emberek általában sokkal színtelenebbek, sokkal egyoldalúbbak, mint annak idején Közép-Európa tájain voltak. Itt azzal, aki sportoló, csak a fizikai erőfeszítésről lehet eszmét cserélni; aki pedig szellemi vonalon mozog, alig valószínű, hogy a testedzés területén is jeleskedjék.

Nálunk, Magyarországon, mindenki mindenhez értett, mindig mindenhez hozzáért, ami elismerem, szakmai téren lehet hátrány, de a társadalmi érintkezés szempontjából okvetlenül előnyt jelent: vonzóvá, érdekessé teszi az együttlétet.

A svájci alpinisták közt halálosan unatkozom. Amíg konok következetességgel és szótlanul lépegettünk fölfelé a meredek hegyoldalon, nem volt semmi baj - jó haverok, megbízható társak, szolidárisak és segítőkészek voltak - de amint valahol letelepedtünk, megpihentünk, nem tudtam velük többé mit kezdeni.

Akárhová utaztak, magukkal cipelték a maguk hazáját, annak sokszor kicsinyes, materiális gondjait. Emlékszem, Afrikában csak én igyekeztem kifűrkészni a „táj lelkét”, csak én érdeklődtem a bennszülöttek gondolatvilágá, szokásai, problémái iránt, amit a néger szobalányok és teherhordók kivétező figyelmességgel viszonyoztak, nem egyszer fel is téve a kérdést: „Hogyan lehet az, hogy te egészen más vagy és egészen másként viselkedsz, mint a többiek”? Mostanában egyedül, vagy családom egyik-másik, éppen ráérő tagjával járom a környéket. Svájcban nem lehet olyan értelemben „erdőben sétálgatni”, mint azt például Bajorországban teszik. Itt, ha az ember kilép a házból, csak fölfelé vagy lefelé mehet (még a városok is hepehupások, tele fogaskerekű vasutakkal), azonnal meredek kaptatókat, égbeszőkő ormokat talál, s egy nap jarrással jóformán mindenütt végigtanulmányozhatja a növényzet klasszikus magassági zónáit: lombos erdők, tölveleűek, cserjék s végül - 2000 m táján - gleccserekkel, acélfényű tavakkal ékes, gömbölyűre csiszolt, kopár hegyhátakkal találkozunk. Helvéciában nem a szelíd hangulatok, hanem a félelmetes meglepetések hazája - legalábbis ami a tájképet illeti.

Mindazonáltal már civilizált, sőt túlcivilizált világ ez. Vendéglő vendéglőt, szálloda szállodát ér. Alig akad olyan hely, ahová ember fel ne tudna menni, hiszen tömegével állnak rendelkezésre kisvonatok, telekabinok, libegők.

A Pireneusok vidéke - ahol pár évig ugyancsak éltem - ezzel szemben máig megmaradt a maga vad, zord szépségében. Aki nem bírja a járást, a nevezetesebb helyeken (Gavarni!) legfőljebb öszvérhátra kapaszkodhat, míg a távolból hallani véli Bizet csempézéseinek kórusát...

Saáry Éva, Lugano

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az „Életünk” - OTP Bank Budapest, VIII. ker. körzeti fiók bankszámlája 2002. január 1-től megszűnt!

Előfizetéseket postacsek-kontónkra, Münchenbe vagy címünkre kérjük: Ungarische Deutsche Delegatur Sonderkonto ÉLETÜNK:

Postbank München,

Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

Madridi levél

KÉNYES ÜGY

Egyes témákról nem szeretek írni, de azt hiszem, meg kell tennem. Újságíciók, a főszerkesztőhöz intézett levelek, rádió- és TV-interjúk sokaságának a tárgyát képezik s a közvéleményben élénk vitára adnak alkalmat. Ezt történt most is, amikor, - ahogy itt mondják, - valaki „ki-jött a szekrényből”, értsd: nyilvánosan elismerte homoszexuális voltát. Alkalom adtán ezt már mások is megtették, köztük egy volt miniszter, egy jó regényíró és egy ismert ballettáncos is, nem beszélve természetesen azokról, akik ilyen egyestülések, közösségek a nyilvánosság előtt szereplő tagjai.

A legutóbbi vihar okozója J. M., 39 éves, rövid szakállt és kis fülbevalót visel és a közelmúltig egy andalúz községben mint vikárius, az idős plébános helyettese működött. A „Zero” című, homoszexuális lapnak és másoknak adott nyilatkozatában azt is tisztázta, hogy „szereit az Egyházat és papi küldetését”, „hálát ad Istennek homoszexuális voltáért” s az Ő ihletésének tulajdonítja azt az elhatározást is, hogy ezt a mivoltát nyíltan elismerje. Ugyanakkor élesen bírálja mindazokat a főpapokat, akik a homoszexualitás „erkölcsei rendellenességnek”, gyakorlóit pedig „betegeknek” minősítették, de azt is jónak látta közölni, hogy a maga részéről nem tesz eleget a cölibátusnak, ami az ő esetében természetesen nem „nőtlenséget” jelent.

Megyéspüspöke ebben a helyzetben megtette az egyetlen lehető lépést: felfüggesztette „a divinis”, vagyis egyelőre megtiltotta papi tevékenységek gyakorlását. Ugyanakkor kinyilvánította azt a szándékát, hogy találkozzék, beszéljen, és együtt imádkozzék vele. Erre azonban mindeddig nem került sor, az illető ismeretlen helyen tartózkodott és a püspöknél mind a mai napig nem jelentkezett. A főpapok megnyilatkozásaiban feltűnhetett, hogy többen is hangsúlyozták a felfüggesztett pap személyének mindenképpen kijáró tiszteletet s alig beszélt valaki „bűnről”. A barcelonai segédpüspök pedig úgy véli, hogy „a probléma nem az illető nemi irányzata, hanem a cölibátus megtörése”.

Mondanom sem kell, hogy a támadt sajtóvitában, - mint más esetekben is, - a legkülönbözőbb állásfoglalásokra volt példa, s nyomát hagyta az is, hogy több helyen már lehetséges egyenmű párok bejegyzése, külföldön „összeházasodása” is. Természetesen egyesek felhasználták az alkalmat az Egyház „maradiságának” bírálataira is, az Országos Spanyol Homoszexuális Szövetség elnöke pedig felhívta a katolikus tagjait, hogy közzéadják az illetékesekkel az Egyházból való kilépéseket. Mások megint az emberi jogokra hivatkoztak és az ország alkotmányára, mely megtiltja a „nemek szerinti megkülönböztetést”. Sokan mások csak erre a konkrét esetre akartak gondolni és hivatkoztak J. M. népszerűségére, dolgozó és jószágos voltára, a szegények, rászorultak iránti érdeklődésére, az eddigi állomás-helyein végzett munka pozitív voltára.

Legkevesebben talán mégis azt a kérdést tették fel, mely legjobban kellene, hogy érdekeljen, túl egy-egy egyéni sorsán. A Szentegyház mindnyájunk édesanyja. Mit tehet azokért a gyermekeikért, akik homoszexuálisak vagy azokká lettek, különösen, ha nem maguk választották ezt az életformát? Bizonyára voltak már kezdeményezések ezen a téren, hanem is szeretünk róla tudomást.

Rónai Zoltán

Névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. - Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!

Dr. Ruzsik Vilmos Ambrus C. M.

1913. 04. 27. - 2002. 02. 18.

A francia, ha valamit vagy valakit nyomtatékosan jónak, igaznak, előnyösnek, helyénvalónak, kitűnőnek, szépek kíván minősíteni a *bien* melléknévet alkalmazza. Ilyen *homme de bien* volt Ruzsik atya. Ezt a kis szót használta leggyakrabban, így köszöntötte kitárt karral az embereket, így vált a *bienkedés* szállóigévé a párizsi magyar Misszióban. Akkor örült, ha mosolyoghatott, boldogan üdvözölt jókat és rosszakat. Még a ravatalon is arcára volt írva a mosoly. Mint Páli Szent Vince igaz követője, öltözködésében is szerény volt. Az anyagiakkal nem sokat törődött, de minden tekintetben, még idejével is nagyvonalú volt. Szerette a társaságot, a családias légkört, a szalonasszütést, a reprezentációs fogadásokat, a cserkészekkel kirándult, a focisurkolókkal elment a stadionba, minden meghívásnak eleget tett, szívesen hegedült, minden levélre válaszolt, Európa-szerte tartotta a lelkiyagkorlatokat, de főleg sokat imádkozott, mindenkit meghallgatott és minden prédikációjára készült. Ha kifutott az időből, csak annyit mondott: „most ne segíts, mert sietek”. Az Egyház védelmében nem ismert megalkuvást. Szembefordult minden hamissággal és csúsztatással, de az Isten képmására teremtett embert védte. Vincés szívvel a bűnösökkel és hitetlenekkel is *bienkedett* és lelkük üdvéért aggódott.

Ruzsik atya 1913. április 27-én született Márianosztrán. Egyéni életét épp úgy, mint a világ nagy eseményeit Isten szeretetének részeként tekintette. Még abban is az Ő gondviselését látta, hogy születése napja vasárnapra esett, amikor a déli harangszóra az Úrangyalát imádkozták. Összesen kilencen voltak testvérek, közülük egy őrgalmasnővér. Úgy nőtt fel, mint a többi falusi gyerek, játszott a templom körül és ministrált. Vágya, hogy majd ha felnő, szent vincés misszionárius paként világgá megy, hivatásnak bizonyult. Igen jó tanuló volt, kiváló nyelvtérkéssel és tehetséges a természettudományokban. 1938-ban a budapesti Eucharisztikus világkongresszus évében, május 15-én Angelo Rotta pápai nuncius pappá szenteli, de a politikai helyzet nem tette lehetővé, hogy elhagyhassa Magyarországot. A háború alatt tanárként, illetve kápláni, majd plébánosi beosztásban dolgozott a magyar, német, szlovák nyelvűek között Piliscsabán. Volt zsidó osztálytársainak deportálása és szeretett sváb híveinek kitelepítése maradóan befolyásolta életét. A Stuttgart-környéki piliscsabaiak egyik találkozóján, ahová Ruzsik atyát kísértem, láthattam a kitelepített svábok és egykori plébánosuk egymáshoz való kölcsönös ragaszkodását. Hasonló érzékenységgel emlékezett meg 1994-ben egy irodalmi délután keretében a Holocaustról a párizsi Magyar Katolikus Misszióban.

Ruzsik atya gyermekkori vágya 1948-ban teljesült. Végre misszionáriusként Kolumbiába utazhatott, de tehetsége miatt rendi előjárói fontosabb feladatot szántak neki. Tovább taníttatják, aztán maga is tanít, majd több egyházmegyei szeminárium rektora lesz. Összesen vagy tíz püspök került ki keze alól. Az ő tervei alapján szerelik fel az iskolák kémiainstertárát, amiért kolumbiai díszállampolgárságot kap. Doktorátusát Rómában 1962-ben szerezte, amikor püspökét a II. Vatikáni zsinatra kísérte.

A 60-as évek társadalmi krízise, az Egyházon belüli irányzatok polarizálása Kolumbiát sem kímélték. A lazaristáktól

megvonták az egyházmegyei szemináriumok vezetését. Kapóra jött ez a párizsi magyaroknak, akiknek addigi bencés lelkészeit a brazil Sao Paulo-i magyar alapítású kolostorba helyezték. Így lett Ruzsik atya 1968-tól Franciaország magyar főlelkésze, majd egyben Észak-Franciaország és 1986-tól párizsi magyar plébános is.

Ruzsik atya a későbbiekben még visszatért Kolumbiába, hogy előkészítse Mindszenty József bíboros 1975 áprilisára tervezett latin-amerikai útját, ahová őt személyesen el is kísérte, de ahonnan a bíboros már betegesen jött vissza. Ez volt Mindszenty utolsó lelkipásztori útja. Bécsben hunyt el május 6-án. Be nem gyógyult seb maradt Ruzsik atya szívében, hogy az általa szentnek tisztelt prímás franciaországi útja örökre elmaradt.

Ruzsik atya franciaországi tevékenysége minden szempontból mérőföldkő a Magyar Katolikus Misszió 75 éves működésében. Kiemelkedő tevékenységéért Göncz Árpád 1993-ban a Magyar Köztársaság Érdemrend Tisztikeresztjével tüntette ki. Neki köszönhető, hogy az 1970-ben szerzett ingatlan, bölcs előrelátással, jogilag is egyházi tulajdon lett. Így a Misszió nyílt ház maradt, mentes mindenféle egyesületi kisajátítástól. Szenvedélymentesen jőzön észére és egészséges lelkiismeretére hallgatva tudta elviselni egyesek okvetetlenségét, rövidlátó megnevrítésüket. Ilyenkor csak azt szokta mondani „majd megoldódik”. A kudarc nem törte le, a siker nem vakította el. Alacsony természetében óriási lélek lakott. Erős jellemére vall, hogy jóval a vasfűgőny leomlása előtt, hidegháborús légkörben is volt bátorsága hazai papokkal otthon és idekint találkozni. Elkötélezett és odaadó munkájáért II. János Pál 1999-ben a Pro Ecclesia et Pontifice kitüntetésben részesítette.

Tizenöt évet dolgoztunk egymás mellett. Káplánja voltam, de ő örült legjobban mikor 1991, illetve 1998-ban főnöke lettem. Tanított, de soha meg nem lelkéztetett. Amíg egészsége engedte egy kedves urihölgy mindig behozta rendje öregotthonából az általa annyira szeretett Misszióba. Advent első vasárnapján még ő prédikált és decemberi körlevélben írta az elmélkedést a boldogságról. A karácsonyi vásároinkhoz és az általa alapított magyar Szent Vincés társasághoz megkülönböztetett szeretettel ragaszkodott, akik két héttel halála előtt, testületileg látogatták meg. Szombaton, február 23-án combnyaktöréssel kórházba szállították, megoperálták, de szíve már gyenge volt. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel magához szólította az Úr.

Temetése valóságos magyar-francia seregszemlének bizonyult. A gyászmise előtt több mint 30 pap jelenlétében a lazaristák provinciális felolvasa Ruzsik atya lelki testamentumát, aki teremtő Istenétől az élet ajándékát kapta. Az Ő kegyelméből született és nevelkedett gyakorló katolikus családban, kapta érdem nélkül a papi hivatást és maradhatott hűséges szerzetesi fogadalmához. Lehetetlen felsorolni mindazok nevét, akik jelenlétükkel vagy üzenetükkel kifejezték részvétüket. Jelképesen említem Jean-Marie Lustiger bíboros, párizsi érsek levelét, aki magyar népünkért és Egyházunkért imádkozva osztott gyászunkban, valamint protestáns testvéreink koszorúját, akik őt úgy szerették, amilyen volt: szűzmáriás és pápához.

Ruzsik atya lelke az Úr színe előtt, teste egy maroknyi magyar földdel várja a feláldozást a Montparnasse-i temetőben.

Molnár Ottó

Londoni levél

A KLÓNOZÁS ETIKÁJÁRÓL

A legfőbb brit törvényhozási fórum, a Lordok Háza, hozzájárult ahhoz, hogy Nagy-Britanniában tudományos célra embriót klónozhassanak. Glasgow új katolikus érseke, Mario Conti, azonnal éles bírálatot illette a főrendek döntését. Mint rámutatott, nem lehet emberi életet azért létrehozni, hogy aztán el is pusztítsák. „Az ember nem árucikk, az embrió nem felhasználható, hiszen az emberré válás lehetőségét hordozza magában” - mondta az érsek

Olvassóink javarésze biztosan látott már fotót vagy filmet a negyvenkilenc éves, rendkívül jóképű hollywoodi sztár színészről, Christopher Reeve, aki 1978 és 1987 között négy szuperman filmben játszotta a főszerepet. A remek fizikumú fiatalember hét éve: leesett a lóról és szinte teljesen megbénult. Tolókoszában ül. Most izgatottan figyelte, hogyan dönt a brit főrendi ház, és a pozitív döntést nagy örömmel fogadta. Hátha találnak olyan klónozási terápiát, ami lehetővé teszi, hogy egy szép napon feldíjjon a tolószékéből. E nélkül erre nincs esélye. Az embriósejtrel történő klónozás engedélyezése reménnyel tölthet el rákosokat, Alzheimer kórosokat, parkinsonosokat.

A reprodukív klónozás továbbra is tilos. Embert nem szabad mesterségesen előállítani. A mostani döntés az előtt nyitotta meg az utat, hogy a tudósak laboratóriumokban sejtekből embriót hozzanak létre, és ezekből a tudattalan élőlényecskékből további sejteket vegyenek ki gyógyítás céljára. A Lordok Háza hangsúlyozta, hogy mindez csak rendkívüli esetben történhet, írásbeli hozzájárulással. A hírek azt támadt világviszhangra, mert a legtöbb országban, így az Egyesült Államokban is, mindenfajta emberklónozás tilos. Angliában meglepetést keltett a lordok váratlan engedékenységése.

A tudósok a kísérletekhez a gyermektelen anyák terhessé tételéhez felkészített, petékből használhatnak fel, ebből van felesleg, hiszen esetenként csak kettőt szoktak beoperálni a méhbe. Érdekes, hogy az ügyet már egy éve vizsgáló főrendiházi bizottságnak éppen egy anglikán püspök, Oxford főpásztorja volt az elnöke. Ő a pozitív döntés mellett volt, de úgy véli, hogy jöjjön élő sejtekről van szó, ezek nem tekinthetők embernek. A Vatikán azon az állásponton van, hogy a sejtkutatás ugyanilyen eredményt érhetnek el embrió-klónozás nélkül is, tehát nem kell kísérteniük a lehetőséget ember mesterséges előállítására. Ez igaz. De olyan sejtekre van szükség, amelyeket nem vet ki a szervezet, s erre az embrió alkalmas, amelyből ideg, izom, porc, vér állítható elő. Az úgynevezett degeneratív betegségek gyógyítására csillan fel remény. Idővel talán egész testrészek növelhetők, pótolhatók lesznek elhalt agy- vagy szívizomsejtek. Bizakodhatnak például a fehérvérsejten szenvedők, mert az embrióból klónozott csontvelőt elfogadja a szervezet, ha tökéletesen azonos jellegű a test többi részével. Ahhoz, hogy az ide vezető kutatás teljes lendülettel megindulhasson, a helyzet jogi rendezésére valóban szükség volt.

A katolikus egyház állásfoglalásával szemben áll a nagybritanniai döntés, amelynek az elvi alapja, hogy néhány élő sejt összessége nem tekinthető emberi lénynek. A brit Orvostudományi Kutatótanács elnöke, a magyarszületésű Sir Radda György, egymillió fontot máris kiutalt sejtbank felállítására és bizonyos benne, hogy hamarosan kiadják az első engedélyeket. Az etikai vita azonban kétség-telenül tápot kap a lordok határozata nyomán.

Sárközy Máttyás

HÍREK

Megjelent a 2002-es Pápai Évkönyv

Vatikán: Február 9-én, szombaton délelőtt Angelo Sodano bíboros, államtitkár bemutatta a szentatyának a 2002-es Pápai Évkönyvet. Az ünnepi bemutatón jelen volt többek között: Leonardo Sandri érsek, az államtitkárság általános ügyei részlegének helyettes vezetője, Vittorio Formenti, az egyház statisztikai központi hivatalának megbízottja, az Évkönyv, az Annuario Pontificio szerkesztésében közreműködő munkatársakkal és a komplex nyomtatási munkákat kivitelező Vatikáni Nyomda műszaki és kereskedelmi igazgatója.

A szentatya köszönetet mondott az évkönyvről és megköszönte az új kiadásban közreműködő személyek értékes munkáját. A Pápai Évkönyv rendkívül értékes adatbázis, névtár, amely tartalmazza a katolikus egyház adatait, a bíborosok, az egyházmegyék, a vatikáni hivatalok, az egyházi képviselők, a szerzetesrendek évről évre kiegészített és kijavított névsorát.

Az új Annuarióban közölt adatok szerint a Szentszék jelenleg 174 országgal tart fenn szabályos diplomáciai kapcsolatokat. A múlt év során 161 új püspök kapott kinevezést. A világ 6 milliárd 47 millió lakosából egymillió 50 millió a katolikus, ami 17,3 százalék-nak felel meg. Földünk katolikusának 49,4 százaléka az amerikai földrészen él, Európában 26,7 százalék, a legkevesebb katolikus, 0,8 százalék Óceániában van. A püspökök összlétszáma a világon 4541, a papoké 405 ezer, akik közül 265 ezer egyházmegyei szolgálathoz áll. A fogadalmas szerzetesestvérek 55 ezren vannak, a szerzetesnők száma meghaladja a 800 ezret. Az állandó diakónusok száma közel 28 ezer. A papok száma keveset emelkedett az előző évhez képest, míg jelentősen mértékben növekedett az állandó diakónusok, a világi misszionáriusok és a katekéták száma. 1978 óta fokozatosan emelkedett a papnövendékek száma, a legnagyobb növekedés Afrikában, a legkisebb pedig Európában volt. VR/MK

*

Anyanyelvükön olvashatják a Bibliát

Jelentős anyagi támogatásuk mellett elkészült a Biblia cigány nyelvű fordítása - adta hírül a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia sajtóirodája. A Szent Jeromos Katolikus Biblia Társulat a világon elsőként a teljes Szentírást lefordította cigány nyelvre. Az Újszövetség már a nyomdában van, és hamarosan meg is jelenik: A teljes Biblia egy éven belül kerülhet a boltokba.

*

Szent Hedvig ereklyéje Egerben - Kiállítás és hangverseny

Hatszáz év után hazatért szülőföldjére Krakkból Szent Hedvig, Nagy Lajos leánya, amikor a magyar származású lengyel királynő gyűrűsujj ereklyéjét február 24-én, vasárnap elhelyezték az Egri Minorita templomban.

A litvánok keresztény hitre térítőjeként tisztelt szent ereklyét Franciszek Macharski bíboros, Krakko érseke adta át az egri főszékesegyházban tartott szentmise keretében a minorita atyáknak. Az ünnepségen Vilniusból érkezett delegáció is jelen volt. Macharski bíboros magyarországi látogatása alkalmából, találkozott Paskai László bíboros prímás, Esztergom-budapesti érsekkel.

Két tavaszi vers

SÁRGA SZINEK

*A kerítés mellett forziciák,
a pázsiton ezer kákicsvirág,
kákicsvirág közt pelyhes kislábak.
Ó, aranyárga, sugaras világ!*

MINEK MONDJAM?

*Kinek jelentsem, hogy nő már a nap,
eresz-csurranó szél a völgybe csap.
Kinek mondjam: halod a drága neszt?
A cinke nyírfaágon pengeni kezd...*

Áprily Lajos (1887-1967)

EURÓPÁNAK SZÜKSÉGE VAN

A KERESZTÉNY GYÖKEREKRE

ház fenntartotta saját maga számára a törvényhozás jogát bizonyos területeken, mint például a házasságkötés esetében, bizonyos időszakban vitathatatlanul a haladást jelentette. A lateráni zsinat például 1215-ben előírta, hogy a nő beleejegyzése szükséges a házasság érvényességéhez. Ez kétségtelenül kedvezett a női méltóság elismerésének, és elméletben a férfiak és nők egyenjogúságát mondta ki. Európa legfőbb ideológiai alapja a kereszténység. Természetesen más alkotóelemek is hozzájárultak az európai eszmiség megalakításához, amelyek a kereszténység gyakran magáévá tett. „A görög gondolatvilág uralkodott, különösen a kritikai szemlére, az etikának, a demokráciának tulajdo-

nított jelentőségre. Utalok a római jogra, amely Európa egyik alapvető eleme. Sajnos a kereszténység képtelen volt arra, hogy leküzdje a már a Római Birodalomban meglévő megosztottságot, különösen, ami Kelet és Nyugat viszonyát illeti. A nyelv, majd a kormányzás különbözősége még hangsúlyozottabbá vált, amikor Konstantinápolyba helyezték át a fővárost. Az ellentét még jobban kiélezte a latin és a görög-ortodox egyház megosztottsága. Ez ma is az egyik probléma: ahhoz, hogy Európa létrejöhessen, túl kell lépni ezen az ellentéten.”

A francia történész idéz az evangéliumból: „Add meg a császárnak, ami a császáré.” Szerinte ez a legszebb ajándék, amit Krisztus a keresztényeknek adott. „Nézzük meg közelebbről, hogy mi történik azokban a teokratikus országokban, amelyekben nem válik külön az állam és az egyház. Mindkettőnek szabadsága van szüksége. Európában konfliktusokat és nehézségeket tapasztaltunk meg, de végül eljutottunk egy olyan rendszerhez, ami működik: ez sikerének alapvető eleme.” Jacques Le Goff úgy véli: a tér megszervezésének komoly problémája, hogy a holnap Európája államok szövetsége legyen-e, vagy egy nagy közösség, amelyben kifejeződsre jutnak a regionális szükségletek. Európa nagyon szerencsés. Jelentős demográfiai és gazdasági eszközökkel rendelkezik egy viszonylag szűk, de jó fekvésű térségben. Nagy földrajzi változatossággal van megáldva, amely lehetővé tette a nagy kulturális különbözőség fejlődését: egyedülálló eset a világban, amelyet meg kell őrizni. Az uniformizmus nem lehet megvalósítandó eszme. Sajnos a Brüsszeli Bizottság gyakran vétett ezen a téren. Már a XIII. században a pármái Salimbene megjegyezte Krónikájában, hogy a domonkos kolostorok sűrűsödésük borkolostorok voltak feloszva. Ezek olyan kulturális különbözőségeket, amelyeket tiszteletben kell tartani. „Nem értem, egyesek miért állítják szembe a nemzeteket Európával? A valóságban egyáltalán nem állnak ellentétben egymással, mivel egy időben születtek. Ezért hiszem, hogy a nemzetek az európai egység megteremtésének legszilárdabb és abszolút szükséges alapjait képezik. Természetesen nyitott nemzeteknek kell lenniük, amelyek mentesek a nacionalizmusoktól, és amelyek készen állnak rá, hogy delegálják szuverenitásuk egy részét. A híres francia történész rámutatott: az új Európa alapító atyáinak - olyan keresztény politikusok, mint Konrad Adenauer, Alcide de Gasperi vagy Robert Schumann - erőfeszítései ellenére ma a szekularizált demokrácia került előtérbe. Európa kénytelen összehangolni egymással különböző örökségeit, különösen, ami a kereszténységet és a szekularizációt illeti. Ezt részben a reneszánszból, de még inkább a felvilágosodásból örökölte. Az európai állampolgároknak fel kell fegyverezniük magukat bátorsággal és meg kell valósítaniuk kulturális, szociális és gazdasági modelljüket, amely tiszteletben tartja a társadalmi vívmányokat. Az egyház, amely számos tévedésért bocsánatot kért, gyakran volt közömbös a munkások érdekeivel szemben. „Anélkül, hogy elmenne Porto Alegre-be, a Szociális Világforumra, ma mutassa meg bátorságát és hallassa hangját: váljon a társadalmi haladás egyik központjává. Életbe vágóan fontos lenne Európa számára, és csodálatos tervet jelentene” - mondotta a Zenitnek adott interjújában Jacques Le Goff francia történész. VR/MK

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

Köszönjük, ha megújítja az Életünk előfizetését!

EURÓPAI, NEMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőnkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

Vidám történetek

Ma süteményekről szeretnék mesélni. Hiszen még nem is olyan régen a bécsi-budapesti jelentette a közép-európai cukrászatot. Bár a francia, a spanyol, az olasz sütemények is híresek, de az igazi „békébeli” különlegességek a bécsi-budapesti kreációk nevével azonosulnak. A világot meghódító Dobos-torta, a Rigó Jancsi, a Stefánia-szelet ma is a XIX. század hangulatát idézi - néha joggal, néha anélkül - mert például a híres cigányprímás - Rigó Jancsi - csak 1906-ban kedveskedett szerelmének, Chimay Caramon hercegnek a róla elnevezett süteménnyel. Ahány készítmény módja, annyi „története” is van ennek az édességnek. Legyen most elég annyi, hogy a cukrászdák, vendéglátóhelyek kínálatában 1910 körül jelent meg, valamint, hogy nevével a „Rigó Jancsival” cukrászdát is neveztek Budapesten. Maga a „cukrász” kifejezés szintén a XIX. század szülötte. Széchenyi István használta először „Hitel” című munkájában 1830-ban. Addig ugyanis „tsemege-tsináló” volt e mesterek neve. A Dobos-torta szintén abból az időből származik, mint azt egy a mai napig fennmaradt számla igazolja 1895-ből. Nem mintha ekkor ismerkedett volna Magyarország az édességekkel. Ezek története a középkorig megy vissza. Már Mátyás király udvarában is foglalkoztattak édességkészítő specialistákat. A keleti édességeket pedig a törökök ismertették meg velünk. Készítőik „üzletüket” magukkal hordozták, vándorúrusok voltak. A cukrászok a

XVIII. századtól fagyaltot is készítettek, melyet abban az időben „fagyos”-nak, vagy „hídeg nyulat”-nak neveztek. A XIX. század második feléig a cukrászok választéka sokkal szűkebb volt mint manapság, tevékenységük mégis szélesebb körű. Készítettek cukorkákat, befőtteket, dzsunkákat, csokoládét. Mindezek a műhelyükben készültek. Sütemény kínálatuk 3-4 féle tortára, linzerre, habsüteményre korlátozódott.

Német nyelvterületen olyan süteményeink is elterjedtek, melyeknek Magyarországon nyoma veszett. Ilyen például, a „Kossuth-kifli”. A hagyomány szerint Kossuth Lajos a mai Ruszwurm elődjétől - ki a Richter Lénárd nevet viselte - rendelte, ha édességre támadt kedve. Sajnos hiteles adat erről nem maradt fenn, mint arról sem, hogy ez lett volna a kormányzó kedvenc édessége. Nevét inkább az iránta érzett tisztelet adta. Ezzel ma magyarázható, hogy a külföldi üzletek - már ahol - ezzel a névvel kínálják ma is.

Vízvári Mariska a két világháború közötti időknek népszerű színésznője - a polgári háztartásban igen hasznos szakácskönyvet írt. Ebből vett idézettel búcsúom mára: „A jó gazdaasszonyoknak olyanoknak kell lenni, mint a pacstírtának, frissnek, ébernek és mindennekeftől vidámnak, zengő dalos szavúnak.” Az ilyen háziasszony persze felülmúlja, kenterben veri a legjobb süteményt is!

Közreadta

Ramsay Győző

Olvasói levél

A mostani magyar kormány, főként a magyar közelmúltól algtudó fiatal választó nemzedék megnyerése céljából indított egy jól átgondolt propaganda hadjáratot telepelni a kommunista főfelelősök bűneit és bűnös mulasztásait. Az is súlyosan esik a latba, hogy a sajtó 70 százaléka és a médiák nagy része a liberálisok kezében van. Különösen a TV-programokban közvetítik a nyugati szubkultúra minden alját-szemétét, pornó filmekben züllesztik a magyar közvéleményben és főleg az ifjúságban azt a szellemet lelkiület, amelyet elűntetni kellene. Ha valaki szólni mer ez ellen, arra azonnal rásütik az antiszemita bélyeget... A mostani kormánynak vannak ugyan sikerei, de az apátiába süllyedt magyar közvélemény észretérítése, átformálása nagyon hosszútávú kemény feladat még. Még az egyházi iskolákban is probléma, hogy a fiatalabb tanár-nemzedék még részben marxista szellemben írt tankönyvek alapján szerezte diplomáját. Aztán itt vannak a gazdasági globalizációval járó problémák, nem is szólva az ökológiai romlás következményeiről. A kisonokám éppen ma, nagyanyja nevenáján 8 éves. Lesz-e neki és nemzedékének jövője?!

Pethe Ferenc, Mosdós

